

תאריך עדכון: 04/2020

73-440-01 אלימות פוליטית

שם המרצה: ד"ר עדה יורמן

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: ב היקף שעות: 2 ש"ס

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס:

הקורס נועד לדון בתופעת האלימות הפוליטית על היבטיה התיאורטיים והמציאותיים תוך התמקדות בחברה הישראלית.

ב. תוכן הקורס:

ההבחנה בין סטייה ופשעה ובין התנהגות פוליטית הולכת ומטשטשת במובן זה שקבוצות בעלות מטרות פוליטיות מאמצות דרכי פעולה בלתי לגיטימיות וקבוצות סוטות נוקטות באמצעים פוליטיים על מנת לזכות בהכרה חברתית. ההיסטוריה של הסטייה הפוליטית בחברה הישראלית מורכבת ונוגעת במישורים שונים: יחסי ימין שמאל, חרדים חילוניים, שיח השואה, מזרחיים אשכנזים ועוד. במהלך הקורס נתמקד בהצגת גישות תיאורטיות המתמקדות באלימות הפוליטית ובניתוח דפוס זה בחברה הישראלית, כמו גם בתגובת החברה למשפטים של עבריינים פוליטיים.

מהלך השיעורים:

הרצאות פרונטאליות תוך שימת דגש על דיון עם הסטודנטים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא	Ben-Yehuda, N. (2001)
2-3	אלימות פוליטית היבטים תיאורטיים	Kooistra, P. G. (1985)
4-5	סקירה היסטורית של האלימות הפוליטית בישראל	שפרינצק, א' (1995).
6-7	רצח פוליטי בישראל	בן-יהודה, נ' (1996)
8	תנועת כך	קוטלר, י' (1985). Sprinzak, E. (1991)
9	המחתרת היהודית	סגל, ח' (1987).
10	דפוס האלימות בקרב החרדים	Ben-Yehuda, N. (2010)
11	אלימות על רקע עדתי	ברנשטיין, ד' (1979)
12	משפט פוליטי	Kirshheimer, O, (1961)
13	סיכום	

ג. חובות הקורס:

נוכחות בהרצאות
קריאת המאמרים בהתאם להנחיות המרצה
צינון של 60 לפחות בבחינה בתום הקורס.

מרכיבי הצינון הסופי:

צינון הבחינה בתום הקורס.

ד. ביבליוגרפיה:

מבוא

Rock, P. (1997). Radical Criminology. In: Maguire, M. Morgan, R. & Reiner, R. (eds), *The Oxford Handbook of Criminology*. Oxford: Oxford University Press (250-255).

- Ben-Yehuda, N. (2001). *Betrayals and treason: violations of trust and loyalty*. Boulder Colo: Westview press.
- Ross, J. R (2003). *The Dynamics of Political Crime*. Thousand Oaks: Sage.
- Hobsbawm, E. J. (2000). *Bandits*. New-York: New Press. (ch.1-3).
- Kooistra, P.G. (1985). What is Political Crime? *Criminal Justice Abstracts*, March, 100-115.
- Kooistra, P. G. (1990). Criminals as heroes: Linking Symbol to Structure. *Symbolic Interaction*, 13, (2).
- שפרינצק, א' (1995). *בין מחאה חוץ פרלמנטארית לטרור: אלימות פוליטית בישראל*. ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל. (ע"מ 1-32).
- Cromer, G. (2004). *A war of words political violence and public debate in Israel*. New York: Routledge.
- רצח פוליטי בישראל**
- Sprinzak, E (1999). *Brother against brother: violence and extremism in Israeli politics from Altalena to the Rabin assassination*. New-York: Free Press.
- Cromer, G. (1998). *The Writing was on the Wall: constructing political Deviance in Israel*. Ramat-Gan: Bar-Illan University Press
- דותן, א' (2000). הקץ לטרואומה: סטריליזציה וטשטוש בייצוג הזיכרון. *תיאוריה וביקורת*, 17, 27-34.
- אזולאי, א' (1996). סימן משמיים רצח בזירה שטופת אור. *תיאוריה וביקורת*, 9, 241-274.
- בן-יהודה, נ' (1996). מוצ"ש 4 בנובמבר 1995 ככר מלכי ישראל, ת"א. *אלפיים*, 12, 181-210.
- הכניזם בחברה הישראלית**
- פדהצור, ע' (2000). *מפלגות הימין הקיצוני בישראל מצמיחה לדעיכה?*. תל-אביב: רמות.
- Sprinzak, E. (1991). Violence and Catastrophe in the Theology of Rabbi Meir Kahane: The Ideology of Mimetic Desire. *Terrorism and Political Violence*, 3 (3), 48-70.
- Cromer, G. (1988). *The debate about Kahanism in Israeli society, 1984-1988*. New-York: Harry Frank Guggenheim Foundation.
- קוטלר, י' (1985). *הייל כהנא*. תל-אביב: מודן.

ע"ב 1/88 ניימן ואחרים נ' יושב ראש וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד, מ"ב, (4), 177.

המחנת היהודית

רודיק, י, ב (1987). המחנת היהודית בין גוש אמונים ותנועת הגאולה. *כיוונים: כתב עת ליהדות וציונות*, 36, 85-98.

סגל, ח' (1987). *אחים יקרים*. ירושלים: כתר.

אלימות על רקע עדתי

ברנשטיין, ד' (1979). הפנתרים השחורים קונפליקט ומחאה בחברה הישראלית. *מגמות, כ"ה*, 1, ע"מ 65-80.

יורמן, ע' (2012) התגובה החברתית לאירועי ואדי סאליב (1959). *קשר*, 43, 59-66.

לב, ט', שנהב, י' (2010). כינונו של האויב מבפנים: הפנתרים השחורים כמושא של פאניקה מוסרית. *סוציולוגיה ישראלית*, י"ב, (1), 135-158.

אלימות על רקע מלחמת תרבות

Ben-Yehuda, N. (2010). *Theocratic democracy: the social construction of religious and secular extremism*. New-York: Oxford University Press.

Cromer, G. (1996). Secularism in the Root of all Evil. The Hardi Response to Crime and Delinquency. *International Journal of Group Tensions*, 26 (2), 109-121

כתב עת

Liebman, C. S. (1983). Extremism as a Religious Norm. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 22, (1), 75-86.

ע"ב 1/88 ניימן ואחרים נ' יושב ראש וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מב (4) 177.

משפט פוליטי

בילסקי, ל' (1999). משפט ופוליטיקה: משפטו של יגאל עמיר. *פלילים, ח*, 13-75.

בילסקי, ל' (2001). אני מאשים: דרעי, משפט פוליטי וזיכרון קולקטיבי בתוך: פלד, י' (עורך) *ש"ס אתגר הישראליות*. תל אביב: ידיעות אחרונות. (279-320)

Kirshheimer, O. (1961). *Political Justice The Use of Legal Procedure for Political Ends*. Princeton: Princeton University Press.

בילסקי, ל' (2001). העלמה והמוות: בית המשפט ותהליכי הפיוס. *סוציולוגיה ישראלית*, ג (2), 343-370.

בנדור, א' (2002). הטיית משפט, הכרת פנים. *מחקרי משפט*, י"ח (85-118).